

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Koncepce rozvoje venkova

Richard Nikischer

MMR, odbor regionální politiky

Koncepce rozvoje venkova

- Potřeba koncepčního přístupu k rozvoji venkovských oblastí ČR – různorodé, ale spojují je některé společné rozvojové problémy a potřeby
- Jednotná koncepce rozvoje venkovských oblastí – jasná vize a cíle
- Základní koncepční materiál pro strategické řízení rozvoje venkova ze strany MMR
- Rozpracovává územní dimenzi podpory regionálního rozvoje ve vztahu k venkovu, a to i s ohledem na různorodost venkova
- KRV projednávána a připomínkována v rámci PS pro rozvoj venkova RVUR
- KRV schválena usnesením vlády č. 36 z 13. ledna 2020

Koncepce rozvoje venkova

- Implementace řešena prostřednictvím samostatných prováděcích dokumentů – zejména Akčních plánů SRR ČR 21+, okrajově jiných (jmenovitě AP Adaptační strategie – některé aktivity v oblasti ŽP)
- Na úrovni AP SRR ČR 21+ Koncepce základem pro stanovení aktivit pro rozvoj venkova, včetně jejich územní dimenze
- Jeden organizační útvar – nastavení koncepce rozvoje (KRV) → detailů implementace (AP SRR) → správce důležitých implementačních nástrojů (CLLD, PRR19+)
- Platnost 2021–27 (v souladu s programovým obdobím EU a SRR) – možnost dřívější aktualizace – významné změny 1) v socioekonomických podmínkách, 2) v nastavení regionální politiky státu (SRR ČR21+)

Struktura a obsah KRV

- Úvod
- Definice venkova (vymezení zájmového území Koncepce)
 - Diskuze vymezení venkova
 - Vymezení zájmového území Koncepce
- Analytická část
 - Socioekonomická situace venkova (obyvatelstvo/vybavenost/hospodářství → syntéza)
 - Typologie venkova
 - Analýza problémů a potřeb venkova (3 šetření problémů a potřeb → syntéza)
- Strategická část
 - Principy a cíle rozvoje venkova na nadnárodní úrovni
 - Vize a strategické cíle rozvoje venkova ČR
 - Specifické cíle a aktivity rozvoje venkova ČR
- Implementace
 - Aktéři rozvoje venkova – implementační subjekty
 - Hlavní nástroje rozvoje venkova
- Přílohy

- Úvod
- Definice venkova (vymezení zájmového území Konceptce)
 - Diskuze vymezení venkova
 - Vymezení zájmového území Konceptce
- Analytická část
 - Socioekonomická situace venkova (obyvatelstvo/vybavenost/hospodářství → syntéza)

- Definice venkova

- » Lze vymežit/definovat různými způsoby, v KRV shrnuty do základních přístupů:
 1. implicitní přístup na základě platné legislativy,
 2. pozitivistický přístup,
 3. sociálně konstruktivistický přístup.
- » Diskuze problematiky vymezení venkova – základní přístupy s příklady konkrétních definic – základ pro výběr/nastavení definice venkova pro potřeby Konceptce

- Vymezení zájmového území Konceptce
 - socioek. regionalizace ČR od Hampla a Marady
 - zájmové území KRV jako geografický prostor zahrnující obce, které nejsou středisky – implicitní vymezení, zohledňuje prostorové vztahy mezi jednotlivými obcemi a míru jejich centrálních funkcí/"střediskovosti"
 - venkovem ty obce, které nemají v sídelním systému významnější postavení, neplní centrální funkce, příp. pouze v malém rozsahu, a nevytvářejí si vlastní zázemí většího rozsahu
 - zohlednění funkčních prostorových vztahů

- Definice venkova (vymezení zájmového území Koncepte)
 - Diskuze vymezení venkova
 - Vymezení zájmového území Koncepte
- Analytická část
 - Socioekonomická situace venkova (obyvatelstvo/vybavenost/hospodářství → syntéza)
 - Typologie venkova
 - Analýza problémů a potřeb venkova (3 šetření problémů a potřeb → syntéza)
- Strategická část
 - Principy a cíle rozvoje venkova na nadnárodní úrovni

- Socioekonomická situace venkova (socioekonomická analýza)

- 3 hlavní oblasti (obyvatelstvo, vybavenost, hospodářství) a jejich syntéza
- zdroj dat především projekt *Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů*, ale i další projekty a analýzy (např. analýza ÚZEI, *Změny vybavenosti venkovských obcí základními službami a dopady na jejich obyvatele*, *Využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel...*)

- Typologie venkova
 - » typologie jako kombinace vnitřního a vnějšího rozvojového potenciálu SO ORP
 - » typologie jako základ pro územní dimenzi cílů a aktivit KRV
 - » pomocí faktorové analýzy vyhodnoceno 32 vzájemně nezávislých socioekonomických ukazatelů, původní soubor analyzovaných ukazatelů širší (velká část z nich analyzována v socioekonomické analýze)
 - » v rámci faktorové analýzy zkonstruovány dva faktory, přičemž jeden z nich vyjadřuje vnější podmínky, resp. míru exponovanosti území, a druhý vnitřní podmínky, definovány především kvalitou lidských zdrojů

Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů

KRV – Analytická část

- Analýza problémů a potřeb venkova
 - výsledky tří původních šetření problémů a potřeb
 - Analýzy potřeb měst a obcí ČR
 - Analýzy programů rozvoje obcí v aplikaci ObcePRO
 - Šetření problémů a potřeb území MAS
 - syntéza výsledků tří šetření – při zohlednění socioekonomické analýzy – definice hlavních problémových okruhů – základ pro stanovení cílů KRV (strategické části)
 - nedostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel
 - málo výkonná a nedostatečně diverzifikovaná ekonomika venkova
 - zhoršující se životní prostředí a negativní dopady klimatické změny
 - nedostatečné strategické plánování a nevyužívání potenciálu spolupráce obcí
 - nedostatečný lidský a sociální kapitál venkova

„V roce 2027 je venkov územím, ve kterém se dobře žije a o němž se říká, že se v něm dobře žije“

Dosáhneme naplnění díky zajištění:

1. dostatečné infrastruktury a vybavenosti venkovských sídel,
2. výkonné, stabilní a diverzifikované ekonomice venkova umožňující seberealizaci obyvatel venkova,
3. zdravému, rekreačně atraktivnímu, biologicky rozmanitému a klimaticky stabilnímu životnímu prostředí venkova,
4. populace venkovských oblastí charakteristické vysokým lidským a sociálním kapitálem zajišťujícím dynamický endogenní rozvoj.

Složky plánu

Strategické cíle

1. Lidé

2. Sídla

3. Životní
prostředí

4. Ekonomika

5. Plánování a
spolupráce

Specifické cíle

1.1 Vzdělání
lidé

2.1 Doprava

3.1 Redukce
znečištění

4.1
Diverzifikovaná
ekonomika

5.1 Strategické
plánování a
řízení

1.2
Komunitní
život

2.2 Technická
infrastruktura

3.2 Voda

4.2
Konkurence-
schopná
ekonomika

5.2 Spolupráce
obcí

1.3 Integrace

2.3 Veřejná
prostranství

3.3 Půda a
krajina

4.3
Digitální
venkovská
ekonomika

5.3 Chytrý
venkov

2.4 Občanská
vybavenost

2.5 Památky

Detailnější pohled na cíl č. 1

1. Lidé: Stabilní populace venkovských oblastí charakteristická vysokým lidským a sociálním kapitálem zajišťující dynamický endogenní rozvoj venkova

1.1. Vzdělaní lidé: Vzdělané obyvatelstvo venkova připravené na potřeby trhu práce v příslušných venkovských oblastech a stimulující společenský a kulturní život na venkově (*ÚD: Sociálně znevýhodněné regiony, Sociálně a polohově znevýhodněné regiony*)

1.2. Komunitní život: Intenzivní komunitní život na venkově přispívající k růstu sociálního kapitálu a vytvářející podmínky pro volnočasové využití obyvatel venkova (*Všechny typy*)

1.3. Integrace: Prostorově a sociálně integrované venkovské oblasti bez prostorově a sociálně vyloučených lokalit (*ÚD: Sociálně znevýhodněné regiony, Polohově znevýhodněné regiony, Sociálně a polohově znevýhodněné regiony, Nevyhraněný typ regionů*)

Detailnější pohled na cíl č. 4

4. Ekonomika: Výkonná, stabilní a diverzifikovaná ekonomika venkova umožňující seberealizaci obyvatel venkova a tvořící důležitou složku hospodářské základny státu

4.1. Diverzifikovaná ekonomika: Diverzifikovaná ekonomická základna venkova odolávající hospodářským recesím a umožňující seberealizaci obyvatel venkova v různých oblastech hospodářství služeb (*ÚD: Sociálně znevýhodněné regiony, Polohově znevýhodněné regiony, Sociálně a polohově znevýhodněné regiony, Nevyhraněný typ regionů*)

4.2. Konkurenceschopná ekonomika: Konkurenceschopná ekonomika venkova založená na podnicích využívajících znalosti a inovace (*Všechny typy*)

4.3. Digitální venkovská ekonomika: Venkovská ekonomika aktivně využívající přínosy digitálních technologií (*Všechny typy*)

Další postup

- Promítnutí aktivit KRV do AP SRR ČR 21+, rozpracování
- Vhodné promítnutí aktivit KRV do příslušných sektorových strategických/prováděcích dokumentů
- V souladu s prováděcími dokumenty usměrňovat podobu nástrojů realizace
- Položení základů pro vyhodnocování KRV – projekt na vypracování vstupní evaluační studie
- Publicita KRV, zlepšování image venkova

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Děkuji za pozornost

